

בית דין א. לעבודה ת"א
דמ 1622/08 (בשא 390/08)
רייכמן מורן נ. אלגז פיצה בע"מ
(בחיק רייכמן מורן נ. אלגז פ...)
ת.פתיחה: 20/01/08

בית הדין האזורי לעבודה
תל-אביב

חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו - 2006

בעניין:

רייכמן מורן, ת.ז. 040288748

בעניין:

שינקין 22, תל אביב
ע"י בייכ מיכאל בך ושות', משרד עו"ד ונוטריון
מרהי ויצמן 2, תל אביב, 64239
מגדל אמות-השקעות (קומה 6)
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

להלן: "המבקש";

נגד

אלגז פיצה בע"מ, ח.פ. 513523720
רח' בית הילל 6, תל אביב, 61701

להלן: "המשיבה";

בקשה בכתב להכרה בתובענה כייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות כדלקמן:

- א. להכיר בתובענה אשר תוגשה על ידי המבקש בתיק זה נגד המשיבה כתובענה ייצוגית בשם הקבוצה המוגדרת להלן בבקשה זו (להלן: "חברי הקבוצה"), וזאת בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות");
- ב. להורות למשיבה להשיב למבקש וליתר חברי הקבוצה את כל הסכומים אשר לא שולמו להם במסגרת החזר הוצאות נסיעה לאורך כל תקופת העסקתם אצל המשיבה, בתוספת ריבית והצמדה;
- כ. כפי שיפורט להלן, המבקש מעריך את הסכומים שעל המשיבות להשיב לחברי הקבוצה בסך כולל של כ- 1,600,000 ₪ (בתוך כך, נלקחו בחשבון על ידי המבקש חברי קבוצה הנוקדים ליותר מאוטובוס אחד לשם הגעת אל מקום העבודה וממנו);
- ג. להורות למשיבה לשלם למבקש, ולכל יתר חברי הקבוצה, פיצוי כספי בסך של 1,000 ש"ח, בגין הפרת תובתניה כלפיהם; כפי שיפורט להלן, המבקש מעריך את הסכומים שעל המשיבות לפצות את חברי הקבוצה בסך כולל של כ- 320,000 ₪;
- ד. לפסוק פיצוי מיוחד למבקש ושכר טרחה ראוי לבאי כוחו, על שטרחה ונקטו בהליכים במסגרת תובענה זו;
- ה. ליתן כל סעד אחר שבית המשפט הנכבד ימצא לנכון ולמתאים בנסיבות העניין;
- ו. לחייב את המשיבה בהוצאות בקשה זו ובשכר טרחה עו"ד בתוספת מע"מ כדין;

ואלה נימוקי הבקשה :

א. הצדדים

1. המבקש עובד מזה למעלה משלוש שנים ברשת דומינוס פיצה, בתחילה עבד בסניף הרשת ברח' ויצמן בכפר סבא, ומזה כשנתיים עובד בסניף הרשת ברח' טאגור ברמת אביב, תל אביב, בתפקיד שליח פיצה על קטנוע.
2. המשיבה הינה חברת לה 23 סניפים של רשת דומינוס פיצה ברתבי ישראל, אשר 16 מתוכם מופעלים על ידה (להלן: "סניפי המשיבה") ו- 7 מתוכם מופעלים באמצעות זכיינים (להלן: "סניפי זכיינים"). רשימת הסניפים המופעלים על ידי המשיבה עצמה מצייב כנספת א' לתצהיר המבקש התומך בבקשה זו.

ב. עניינה של התביעה

3. עניינה של תביעה זו באי תשלום מלוא הוצאות נסיעה למבקש, כמחוייב מכח צו הרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה, התשס"ד – 2004 (להלן: "צו ההרחבה"), אשר העתק ממנו מצייב כנספת ב' לתצהיר המבקש התומך בבקשה זו, אשר חל על המבקש מכח חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז – 1957.
4. כפי שיפורט להלן, על אף שבהתאם לצו ההרחבה מחוייב המעביד לשאת בהוצאות הנסיעה בעלות תחבורה ציבורית בהתאם לגובה הקבוע בצו ההרחבה, עולה מתלושי השכר של המבקש כי הוא קיבל במשכורתו סכום אשר היווה פחות ממחצית הוצאות הנסיעה אשר היה זכאי להן, וזאת ללא הסבר או צידוק ושלא כדין.

ג. העובדות הרלוונטיות לענייננו

5. המבקש עובד בסניף רמת אביב, תל אביב, של המשיבה במועד למעלה משלוש שנים, החל משנת 2004, בתפקיד שליח פיצה. מצייב כנספת ג' לתצהיר המבקש התומך בבקשה זו תלושי שכר של המבקש.
6. יובהר כי הסניף בו עובד המבקש אינו סניף זכייני, אלא סניף המופעל על ידי המשיבה.
7. במסגרת תפקידו, היה המבקש מגיע באופן עצמאי לסניף המשיבה על מנת להתחיל את עבודתו. שם היה מקבל קטנוע שבעלות המשיבה, ובאמצעותו היה מבצע את השליחויות. עם סיום עבודתו, היה משיב המבקש את הקטנוע אל סניף המשיבה וחוזר באופן עצמאי אל ביתו.
8. יצויין כי המבקש הגיע למקום העבודה באמצעות הקטנוע האישי שלו, אך אילו היה המבקש מבקש להגיע באמצעות תחבורה ציבורית, היה עליו לנסוע באוטובוס אחד לכל כיוון.
9. לא יכולה להיות כל מחלוקת באשר לעובדה כי המבקש היה זכאי להחזר הוצאות נסיעה, על אף שהגיע בתחבורה אישית ולא ציבורית, וזאת בגובה עלות הנסיעה בתחבורה ציבורית.

וכך נקבע לעניין זה בדב"ע נה 3-46 דוגית עילם נ' אטלס שירותי כח אדם בע"מ, פד"ע כרך ל' תשנ"ו-תשנ"ז 1997-1996 :

"לפי צו ההרחבה להסכם הקיבוצי הכללי, הזכאות להחזר הוצאות נסיעה קיימת גם לעובד שאינו נזקק לתחבורה ציבורית ובלבד שעל-פי אמות מידה אובייקטיביות הוא "זקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו". כלומר, עובד זכאי על-פי צו ההרחבה להחזר הוצאות הנסיעה, והוצאות אלה מחושבות על-פי עלות הנסיעה ברכב ציבורי, גם שעה שהעובד משתמש ברכבו הפרטי".

וראו גם: עבי (תי"א) 5471/05 עזבון חמנוחה יעל עובד ז"ל נ' יד אל יד שירותי כח אדם ויעוץ בע"מ, 5.11.07; עבי (תי"א) 11132/04 גרשקוביץ גרגורי נ' אגודת מכבי תל אביב מועדון לענפי ספורט, 15.10.07; עבי (י-ם) 3228/04 מחיסן עאדל נ' המכללה הארצית סכנין, 18.7.07.

10. המבקש עבד בממוצע כ- 20 עד 25 ימים בחודש לאורך כל השנים בהן עבד אצל המשיבה.
11. עם תחילת עבודתו, חתם המבקש על חוזה עבודה, ובו לא היתה התייחסות לעניין החזר הוצאות נסיעה. משכך, חל על המבקש צו ההרחבה הנזכר לעיל. מצ"ב כנספת ד' לתצהיר המבקש התומך בבקשה זו דוגמה לחוזה העסקה אצל המשיבה. יצוין כי למיטב זכרונו של המבקש הוא חתם על חוזה זהה, אך החוזה החתום על ידו אינו ברשותו.
12. מדי חודש קיבל המבקש בתלוש המשכורת שלו סכום חלקי בגין הוצאות נסיעה. סכום זה היווה פחות ממחצית עלות הנסיעה למקום עבודתו וחזרה לביתו.
13. לאחר שהבחין כי הוצאות הנסיעה אשר משולמות לו בתלוש השכר הינן נמוכות ביותר, פנה אל אחד ממנהלי המשיבה וביקש לקבל פירוט של תשלום הוצאות הנסיעות, המצ"ב כנספת ה' לתצהיר המבקש התומך בבקשה זו.
14. כעולה מפירוט זה, שולמו למבקש 5 ₪ בלבד (!) הוצאות נסיעה בגין יום עבודה.
15. ויובהר, כי בהתאם לסעיף 4 לצו ההרחבה, הוצאות הנסיעה אשר היה על המשיבה לשלם למבקש עומדות על עלות שני כרטיסי נסיעה באוטובוס ליום עבודה, אשר שוויים עולה על 10 ₪ (כרטיס נסיעה כיוון אחד באוטובוס "דן" בתוך תל אביב עולה 5.10 ₪).
16. זאת ועוד, בהתאם לצו ההרחבה עמדה בפני המשיבה האפשרות לשלם למבקש הוצאות נסיעה בשווי של כרטיסייה או מגוי "חופשי-חודשי" (לאור העובדה כי כרטיסים אלו מקנים הנחה על מספר נסיעות), אך חלף זאת בחרה לשלם סכום שאין בינו לבין עלות הנסיעות של המבקש כל קשר.
17. בעקבות גילוי זה, פנה המבקש אל מנהל איזור השרון של המשיבה (מר דודו קדנהידל) וביקש לקבל במשכורתו את השווי הריאלי של נסיעותיו לעבודה, בהתאם לקבוע בצו ההרחבה. מר קדנהידל השיב למבקש כי המשיבה ערכה חישוב לפיו זהו שווי כרטיס נסיעה מוזל בתחבורה הציבורית.
18. דווקא, מבירור שערך המבקש עולה כי אילו היתה המשיבה בוחרת לשלם למבקש את הוצאות הנסיעה בהתאם לשווייה של כרטיסייה המקנה נסיעות מוזלות בתחבורה הציבורית, היה עליה לשלם למבקש סכום בשווי של כ- 4 כרטיסיות (בשל מספר הנסיעות של המבקש אל מקום העבודה מדי חודש). עלות זו מגיעה לכדי כ- 200 ₪ לחודש.

19. בנוסף, אילו היתה בוחרת המשיבה לשלם למבקש את הוצאות הנסיעה בהתאם לעלות כרטיס "חופשי-חודשי" המקנה נסיעות מוזלות בתחבורה הציבורית, היה עליה לשלם כ- 300 ₪ לחודש.
20. ואולם, כפי שעולה מתלושי השכר של המבקש המצ"ב כנספה ג' ללתיצהיר התומך בבקשה זו, המשיבה שילמה סכומים נמוכים בהרבה מהסכומים הנ"ל בגין הוצאות נסיעה העומדים על כ- 80 ₪ בממוצע בלבד.
21. מן הבדיקה שביצע המבקש, עולה כי תשלום נמוך זה בוצע על ידי המשיבה לכל אורך שנות עבודתו של המבקש אצל המשיבה.
22. משבחין המבקש כי מעסיקתו, המשיבה, אינה פועלת בהתאם לחוק, טרת ובירר האם כך נעשה לגבי יתר העובדים בסניפי המשיבה.
23. המבקש גילה כי כך אכן נהוג אצל המשיבה, וכי גם העובדים האחרים המועסקים אצל המשיבה בשכר, אינם זוכים לקבל החזר של הוצאות הנסיעה הכרוכות בהגעתם לעבודה, למעט סך של 5 ₪ בעבור יום עבודה.

ד. הנזק שנגרם למבקש והסעדים המבוקשים

24. במהלך למעלה משלוש שנות עבודתו אצל המשיבה, הופחתו למבקש סכומים אשר הגיעו לו מכת צו ההרחבה, שלא כדין.
25. עלות הוצאות הנסיעה המופחתות מגיעה לכדי 100 ₪ בחודש (על פי תחשיב של 5 ₪ כפול כ- 20 ימי עבודה בחודש), ולכדי כ- 3,600 ₪ בגין שלוש שנות עבודתו אצל המשיבה.
26. המבקש יטען כי על המשיבה לשלם לו את כל הסכומים אשר הפחיתה שלא כדין מהחזר הוצאות הנסיעה לאורך כל תקופת העסקתו אצלה, וזאת בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.
27. כמו כן, יטען המבקש כי על המשיבה לשלם לו את הוצאותיו המשפטיות הכרוכות בהגשת תביעה זו.

ה. הקבוצה בשמה מוגשת התביעה והנזק שנגרם לקבוצה

28. תובענה זו מוגשת בשמם של כל העובדים בשכר אשר עבדו אצל המשיבה, ב- 16 הסניפים אשר מופעלים ישירות על ידי המשיבה (ולא באמצעות זיכיון), החל מתחילת עבודתה של המשיבה לפני כ- 4 שנים, בין אם הם מועסקים אצל המשיבה כיום, ובין אם לאו.
29. כל אחד מהעובדים הללו קיבל החזר הוצאות נסיעה בשווי של 5 ₪ בלבד ליום עבודה, כאשר שווי נסיעתם משתנה בהתאם למרחק נסיעתם.
30. בידי המבקש אין את הנתונים המדויקים בכל הנוגע למספרם של חברי הקבוצה, אך הוא מעריך את מספרם בכ- 320 עובדים, אשר עבדו לאורך השנים בהן פעלה המשיבה. נתונים אלה ניתנים לאחזור באמצעות גילוי מסמכי המשיבה.

1. הטיעון המשפטי והסעד המבוקש

31. המבקש הינו עובד של המשיבה מזה למעלה משלוש שנים.
32. המבקש יטען כי על מסגרת יחסי העבודה שנקבעה לו אצל המשיבה, חל צו ההרחבה, הקובע כי:

"2. שיעור החזר הוצאות הנסיעה מיום 1.7.2004 יהיה 21.14% ליום עבודה.

3. כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה בעד כל יום עבודה בפועל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו.
4. הוצאות הנסיעה ייקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מינוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר נסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה.
5. עובד הנזקק לנסיעה ביותר מאוטובוס אחד כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי להשתתפות מעבידו בהוצאות הנסיעה גם בעד הנסיעה הנוספת, אם הוא חייב לנסוע באוטובוס השני, שלוש תחנות עירוניות נוספות לפחות כדי להגיע למקום עבודתו. האמור בסעיף זה הינו כסוף לאמור בסעיף 2 לעיל.
6. החזר הוצאות לא ישולם למי שמוסע לעבודה על חשבון המעביד או מטעמו. מוסע העובד לכיוון אחד בלבד (לעבודה, או ממנה) יהיה זכאי למחצית הסכומים הנ"ל.
- עובד הנעדר מעבודתו מסיבה כלשהי אינו זכאי להחזר הוצאות נסיעה בגין תקופת היעדרותו."

33. צו הרחבה זה חל על כל העובדים והמעבידים בישראל (למעט עובדים במפעלים מוגנים), ומשכך, חל גם על היחסים שבין המשיבה לבין המבקש.
34. כאמור לעיל, המבקש היה מגיע אל מקום העבודה ונוסע ממנו באופן עצמאי ושלא באמצעות כלי רכב של המשיבה או על חשבונה. משכך, אין סיבה נראית לעין המצדיקה את התנהלותה של המשיבה, אשר בתרה לשלם למבקש רק עבור פחות ממחצית עלות נסיעתו לעבודה.
35. בהתאם לכך, יטען המבקש כי המשיבה הפרה את זכויותיו משלא שילמה עבור הוצאות נסיעתו כמחוייב בסעיף 4 לצו ההרחבה, וכי עליה לשלם לו את הסכומים שמנעה ממנו שלא כדין.
36. מאחר ודמי נסיעה נמנים על זכויות נלוות שיש לשלמן מדי חודש כהחזר תשלומים, קיימת למבקש הזכאות לפדיון גם לאחר ניתוק יחסי העבודה (ראו לעניין זה דמ (ת"א) 9238/06 פרחיה דוד נ' עו"ד בעז האס, 19.9.07).
37. תביעתו כנגד המשיבה הינה בעילה אשר לבית הדין האזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), משמדובר בתביעה שעילתה ביחסי עובד מעביד וחובותיו של המעביד כלפי עובדו.

הנימוקים לאישור התובענה כתובענה ייצוגית

38. המבקשים יטענו כי יש מקום לאשר את התובענה כייצוגית בהתאם לסעיף 3(א) רישא לחוק תובענות ייצוגיות, הקובע כדלקמן:

"לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית;"

39. ס"ק 10(1) לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"(1) תביעה בעילה אשר לבית דין אזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), (א1) או (3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ובלבד שלא נדרש במסגרתה סעד של פיצויי הלנת קצבה, פיצויי הלנת שכר או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי הוראות סעיפים 16, 17 ו-10 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958."

40. סעיף 4(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם - בשם אותה קבוצה;"

41. סעיף 4(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) - די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק".

42. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוברעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

1.1. התובענה עוסקת בשאלות מהותיות, שסביר שתוכרעה לטובת הקבוצה

43. השאלה העיקרית העומדת לדיון בהליך זה, הינה האם המשיבה הפרה את הוראות צו ההרחבה, תוך שהיא אינה משיבה למבקש לחברי הקבוצה סכומים להם היו זכאים, והאם בשל כך על המשיבה להשיב למבקשים ולחברי הקבוצה את הסכומים שהוציאו על מנת להגיע אל וממקום העבודה אצל המשיבה.

44. החכרעה בשאלות אלה היא משותפת לכלל חברי הקבוצה המיוצגת בתביעה זו.

45. סיכויי הצלחת התובענה גבוהים ביותר, שכן היא נסמכת על הוראות חוק מפורשות, על מסמכים מקוריים אשר מהווים הודאת בעל דין ועל עקרונות יסודי מדיני החוזים, מדיני העבודה ומדיני עשיית עושר ולא במשפט, אשר לפיהם חלה על המשיבה חובה להחזיר לעובדיה את התוצאות אשר הוציאו על מנת להגיע לעבודתם.

2.1. הגשת תובענה ייצוגית, עדיפה על הגשת תביעות אישיות, מוצדקת וחוגנת להכרעה במחלוקת

46. במידה ולא יתאפשר בירור התובענה בדרך של תובענה ייצוגית, עשוי הדבר להביא להגשת מספר רב של תביעות נפרדות, מצד העובדים.

47. ריבוי תביעות, יכביד על מערכת בתי המשפט שלא לצורך, ויאלץ את המשיבה לנהל מספר רב של התדיינות בערכאות שונות ברחבי הארץ. הדבר יביא לבזבוז מיותר של משאבים, זמן וממון, הן מצד המשיבה, הן מצד מערכת בתי המשפט, והן מצד העובדים, ועלול להביא לתוצאות סותרות.

48. בנוסף, קיים חשש כי חלק גדול מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לזכויותיהם או שהינם חסרים את האמצעים הדרושים לשם ניהול הליך משפטי ולפיכך, בהיעדר תובענה ייצוגית, הם לא יזכו בקבלת הסעדים המבוקשים, ועולם כמנהגו ימשיך לנהוג.

49. יתרה מכך, העובדה שלכל חבר קבוצה נגרם נזק כלכלי נמוך, יחסית, מקטיץ את הכדאיות לחברי הקבוצה לתבוע באופן אינדיבידואלי ועל כן רק תביעת הנזק המצרפי לקבוצה כולה תהווה תמריץ ראוי לניהול הליך משפטי.

3.1. קיים יסוד סביר להניח כי המבקשים מייצגים בדרך הולמת את עניינם של הנמנים על הקבוצה

50. המבקש נמנה על נפגעי מדיניותה של המשיבה ועניינו בתובענה זו זהה לעניינם של כל שאר חברי הקבוצה.

51. המבקש הוא זה אשר נקט יוזמה והגיש תביעה בשם כלל העובדים בשכר אצל המשיבה, אשר נפגעו עקב אי החזר התוצאות נסיעתם.

52. באי כוחו של המבקש הינם עו"ד המנוסים והמתמחים בניהול של תובענות ייצוגיות.

53. בהתאם לכך, קיים יסוד סביר להניח כי המבקש ייצג בדרך הולמת את עניינם של הנמנים על הקבוצה.

4.1. התובענה הוגשה בתום לב

54. המבקש עבד משך למעלה משלוש שנים אצל המשיבה ורצונו בקבלת התזר התוצאות הנסיעה אשר מגיעים לו מכח החוק. הידיעה כי המשיבה התעשרה שלא כדין על חשבונו ועל חשבון יתר העובדים בסניפיה, משלא השיבה להם את מלוא התוצאותיהם אשר הוציאו על מנת להגיע לעבודה, היא אשר הובילה את המבקש להגיש תביעה זו.

55. המבקש מעוניין לגרום לתועלת לכלל העובדים הנמנים על חברי הקבוצה, אשר אינם מודעים לזכויותיהם, ואינם יכולים לעמוד על מימושן. בתוך כך, מבקש המבקש לחייב את המשיבה לשלם לאלתר את הוצאותיו והוצאות כלל העובדים אשר לא שולמו להם לאורך כל תקופת עבודתם אצל המשיבה.

5.1. גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת תובענה ייצוגית

56. התובענה מוגשת בשמם של כ- 320 עובדים המועסקים ב- 16 סניפי הרשת המופעלים על ידי המשיבה, אשר להם אינטרס משותף וישיר בבירור התובענה בדרך של תובענה ייצוגית, ואשר זהותם אינה ידועה למבקש. באם לא יתאפשר בירור התובענה בדרך זו, תמנע מרובם המכריע, האפשרות לקבל סעד כלשהו בגין המעשים נשוא התובענה, שכן חלק גדול מהם כלל אינו מודע לזכויותיו, וחסר את האמצעים והכישורים המתאימים לניהול הליך משפטי שיביא למימושן.

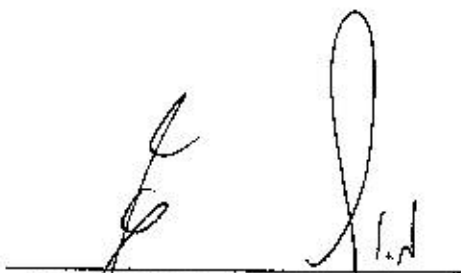
57. יתירה מזו, כאמור לעיל, מאחר ולגבי כל עובד מדובר בסכום קטן יחסית, לא תהיה הצדקה כלכלית לניהול הליך ארוך ויקר לכל אחד מן העובדים מול המשיבה בעניין זה. על כן, באם לא תאושר התביעה כייצוגית, קיים חשש כי חלק ניכר מחברי הקבוצה, אם לא כולם, לא יוכל לעמוד על זכויותיהם והמשיבה תצא נשכרת מכך, שלא כדין, ואף תמשיך במדיניותה זו.

ח. סוף דבר

58. אשר על כל אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש ברישא לבקשה זו.

59. בקשה זו נתמכת בתצהירו של המבקש, מר מורן רייכמן.

60. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

מיכאל בן, עו"ד
עינת שלם, עו"ד
ב"כ המבקש
מיכאל בן ושות', משרד עו"ד ונוטריון

תל אביב, היום 20 בינואר, 2008

תצהיר

אני הח"מ, רייכמן מורן, נושא ת.ז. מס' 040288748, עושה תצהירי זה בתמיכה לבשי"א 08/ _____ בבקשתי להכיר בתובענה כייצוגית כנגד חברת אלגד פיצה בע"מ.

לאחר שתוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אחיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת, בכתב כדלקמן:

א. הצדדים

1. אני עובד מזה למעלה משלוש שנים ברשת דומינוס פיצה, בתחילה עבודתי בסניף הרשת ברח' ויצמן בכפר סבא, ומזה כשנתיים אני עובד בסניף הרשת ברח' טאגור ברמת אביב, תל אביב, בתפקיד שליח פיצה על קטנוע.
2. המשיבה הינה חברה לה 23 סניפים של רשת דומינוס פיצה ברחבי ישראל, אשר 16 מתוכם מופעלים על ידי (להלן: "סניפי המשיבה") ו- 7 מתוכם מופעלים באמצעות זכיינים (להלן: "סניפי זכיינים"). רשימת הסניפים המופעלים על ידי המשיבה עצמה מצ"ב כנספה א' לתצהירי זה.

ב. עניינה של התביעה

3. עניינה של תביעה זו באי תשלום מלוא הוצאות נסיעתי למקום העבודה, כמחוייב מכח צו ההרחה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה, התשס"ד – 2004, אשר העתק ממנו מצ"ב כנספה ב' לתצהירי זה (להלן: "צו ההרחה"), אשר חל על המבקש מכח חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז – 1957.
4. כפי שיפורט להלן, על אף שבהתאם לצו ההרחה מחוייב המעביד לשאת בהוצאות הנסיעה בעלות תחבורה ציבורית בהתאם לגובה הקבוע בצו ההרחה, עולה מתלושי השכר שלי שקיבלתי במשכורתי סכום אשר היווה פחות ממחצית הוצאות הנסיעה אשר להן הייתי זכאי, וזאת ללא הסבר או צידוק ושלא כדין.

ג. העובדות הרלוונטיות לענייננו

5. אני עובד ברשת דומינוס פיצה, של המשיבה במשך למעלה משלוש שנים, החל משנת 2004, בתפקיד שליח פיצה. מצ"ב כנספה ג' לתצהירי זה תלושי שכר שלי.
6. יובהר כי הסניף בו אני עובד אינו סניף זכייני, אלא סניף המופעל על ידי המשיבה.
7. במסגרת תפקידי, הייתי מגיע באופן עצמאי לסניף המשיבה על מנת להתחיל את עבודתי. שם הייתי מקבל קטנוע שבעלות המשיבה, ובאמצעותו הייתי מבצע את השליחויות. עם סיום עבודתי, הייתי משיב את הקטנוע אל סניף המשיבה וחוזר באופן עצמאי אל ביתי.
8. יצוין כי אני הייתי מגיע למקום העבודה באמצעות הקטנוע האישי שלי, אך אילו הייתי מבקש להגיע באמצעות תחבורה ציבורית, היה עלי לנסוע באוטובוס אחד לכל כיוון.

9. לא יכולה להיות כל מחלוקת באשר לעובדה כי אני זכאי להחזר הוצאות נסיעה, על אף שהגעתי בתחבורה אישית ולא ציבורית, וזאת בגובה עלות הנסיעה בתחבורה ציבורית.

וכך נקבע לעניין זה בדב"ע נו/ 3-46 רונית עילם נ' אטלס שירותי כח אדם בע"מ, פד"ע כרך ל' תשנ"ו-תשנ"ז 1996-1997:

"לפי צו ההרחבה להסכם הקיבוצי הכללי, הזכאות להחזר הוצאות נסיעה קיימת גם לעובד שאינו נזקק לתחבורה ציבורית ובלבד שעל-מי אמות מידה אובייקטיביות הוא "זקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו". כלומר, עובד זכאי על-פי צו ההרחבה להחזר הוצאות הנסיעה, והוצאות אלה מחושבות על-פי עלות הנסיעה ברכב ציבורי, גם שעה שהעובד משתמש ברכבו הפרטי".

וראו גם: עב"י (ת"א) 5471/05 עזבון המנוחה יעל עובד ז"ל נ' יד אל יד שירותי כח אדם ויעוץ בע"מ, 5.11.07; עב"י (ת"א) 11132/04 גרשקוביץ גרוני נ' אגודת מכבי תל אביב מועדון לענפי ספורט, 15.10.07; עב"י (י-ם) 3228/04 מחיסן עאדל נ' המכללה הארצית סכנין, 18.7.07.

10. אני עבדתי בממוצע כ- 20 עד 25 ימים בחודש לאורך כל השנים בהן עבדתי אצל המשיבה.

11. עם תחילת עבודתי אצל המשיבה, חתמתי על חוזה עבודה, ובו לא היתה התייחסות לעניין החזר הוצאות נסיעה, משכך, חל עלי צו ההרחבה הנוכח לעיל. מצ"ב כנספת ד' לתצהירי זה דוגמה לחוזה העסקה אצל המשיבה. יצוין כי למיטב זכרוני חתמתי על חוזה זה, אך החוזה התתום על ידי אינו ברשותי.

12. מדי חודש קיבלתי בתלוש המשכורת שלי סכום חלקי בגין הוצאות נסיעה. סכום זה היווה פחות ממחצית עלות הנסיעה למקום עבודתי וחזרה לביתי.

13. לאחר שהבנת כי הוצאות הנסיעה אשר משולמות לי בתלוש השכר הינן נמוכות ביותר, פניתי אל אחד ממנהלי המשיבה וביקשתי לקבל פירוט של תשלום הוצאות הנסיעות, המצ"ב כנספת ה' לתצהירי זה.

14. כעולה מפירוט זה, שולמו לי 5 ₪ בלבד (!) הוצאות נסיעה בגין יום עבודה.

15. ויובהר, כי בהתאם לסעיף 4 לצו ההרחבה, הוצאות הנסיעה אשר היה על המשיבה לשלם לי עומדות על עלות שני כרטיסי נסיעה באוטובוס ליום עבודה, אשר שוויים עולה על 10 ₪ (כרטיס נסיעה כיוון אחד באוטובוס "דן" בתוך תל אביב עולה 5.10 ₪).

16. זאת ועוד, בהתאם לצו ההרחבה עמדה בפני המשיבה האפשרות לשלם לי הוצאות נסיעה בשווי של כרטיסייה או מנוי "חופשי-חודשי" (לאור העובדה כי כרטיסים אלו מקנים הנחה על מספר נסיעות), אך חלף זאת בחרה לשלם סכום שאין בינו לבין עלות הנסיעות שלי כל קשר.

17. בעקבות גילוי זה, פניתי אל מנהל איזור השרון של המשיבה (מר דודו קדנהיידל) וניסיתי לברר מדוע לא קיבלתי במשכורת את השווי הרצאי של נסיעותיי לעבודה, בהתאם לקבוע בצו ההרחבה. מר קדנהיידל השיב לי כי המשיבה ערכה חישוב לפיו זהו שווי כרטיס נסיעה מוגל בתחבורה הציבורית.

18. ודוק, מבירור שערכתי עולה כי אילו היתה המשיבה בוחרת לשלם לי את הוצאות הנסיעה בהתאם לשווייה של כרטיסייה המקנה נסיעות מוזלות בתחבורה הציבורית, היה עליה לשלם לי סכום בשווי של כ- 4 כרטיסיות (בשל מספר הנסיעות שלי אל מקום העבודה מדי חודש). עלות זו מגיעה לכדי כ- 200 ₪ לחודש.

19. בנוסף, אילו היתה בוחרת המשיבה לשלם לי את הוצאות הנסיעה בהתאם לעלות כרטיס "חופשי-תדשי" המקנה נסיעות מוזלות בתחבורה הציבורית, היה עליה לשלם כ- 300 ₪ לחודש.
20. ואולם, כפי שעולה מתלושי השכר שלי המצויב כנספח ג' לתצהירי זה, המשיבה שילמה סכומים נמוכים בהרבה מהסכומים הנ"ל בגין הוצאות נסיעה העומדים על כ- 80 ₪ בממוצע בלבד.
21. מן הבדיקה שביצעתי, עולה כי תשלום נמוך זה בוצע על ידי המשיבה לכל אורך שנות עבודתי אצל המשיבה.
22. משהבנתי כי מעסיקתי, המשיבה, אינה פועלת בהתאם לחוק, טרחת וביררתי האם כך נעשה לגבי יתר העובדים בסניפי המשיבה.
23. גיליתי כי כך אכן נהוג אצל המשיבה, וכי גם העובדים האחרים המועסקים אצל המשיבה בשכר, אינם זוכים לקבל החזר של הוצאות הנסיעה הכרוכות בהגעתם לעבודה, למעט סך של 5 ₪ בעבור יום עבודה.

ד. הנזק שנגרם למבקש והסעדים המבוקשים

24. במהלך למעלה משלוש שנות עבודתי אצל המשיבה, הופחתו לי סכומים אשר הגיעו לי מכת צו ההרחבה, שלא כדין.
25. עלות הוצאות הנסיעה המופחתות מגיעת לכדי 100 ₪ בחודש נעל פי תחשיב של 5 ₪ כפול כ- 20 ימי עבודה בחודש), ולכדי כ- 3,600 ₪ בגין שלוש שנות עבודתי אצל המשיבה.
26. אני טוען כי על המשיבה לשלם לי את כל הסכומים אשר הפחיתו שלא כדין מהחזר הוצאות הנסיעה לאורך כל תקופת העסקתי אצלה, וזאת בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.
27. כמו כן, אני טוען כי על המשיבה לשלם לי את הוצאותי המשפטיות הכרוכות בהגשת תביעה זו.

ה. הקבוצה בשמה מוגשת התביעה והנזק שנגרם לקבוצה

28. תובענה זו מוגשת בשמם של כל העובדים בשכר אשר עבדו אצל המשיבה, ב- 16 הסניפים אשר מופעלים ישירות על ידי המשיבה (ולא באמצעות זיכיון), החל מתחילת עבודתה של המשיבה לפני כ- 4 שנים, בין אם הם מועסקים אצל המשיבה כיום, ובין אם לאו.
29. כל אחד מהעובדים הללו קיבל החזר הוצאות נסיעה בשווי של 5 ₪ בלבד ליום עבודה, כאשר שווי נסיעתם משתנה בהתאם למרחק נסיעתם.
30. אין בידי את הנתונים המזויקים בכל הנוגע למספרם של חברי הקבוצה, אך אני מעריך את מספרם בכ- 320 עובדים, אשר עבדו לאורך השנים בהן פעלה המשיבה. נתונים אלה ניתנים לאחזור באמצעות גילוי מסמכי המשיבה.

1. הטיעון המשפטי והסעד המבוקש

31. אני עובד של המשיבה מזה למעלה משלוש שנים.
32. אני טוען כי על מסגרת יחסי העבודה שנקבעה לי אצל המשיבה, חל צו ההרחבה, הקובע כי:

2. שיעור החזר הוצאות הנסיעה מיום 1.7.2004 יהיה 21.14 ₪ ליום עבודה.

3. כל עובד הזקוק לתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו השתתפות עד המכסימום האמור בסעיף 2, בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה בעד כל יום עבודה בפועל בו השתמש בתחבורה כדי להגיע למקום עבודתו.

4. הוצאות הנסיעה ייקבעו לפי מחיר נסיעה מוזל באוטובוס ציבורי או כרטיס מינוי חודשי מוזל ממקום מגורי העובד למקום עבודתו, על יסוד כרטיס הנחה של מספר נסיעות, אם קיים כרטיס הנחה כזה.

5. עובד הנזקק לנסיעה ביותר מאוטובוס אחד כדי להגיע למקום עבודתו, זכאי להשתתפות מעבידו בהוצאות הנסיעה גם בעד הנסיעה הנוספת, אם הוא חייב לנסוע באוטובוס השני, שלוש תחנות עירוניות נוספות לפחות כדי להגיע למקום עבודתו. האמור בסעיף זה הינו כפוף לאמור בסעיף 2 לעיל.

6. החזר הוצאות לא ישולם למי שמוסע לעבודה על חשבון המעביד או מטעמו. מוסע העובד לכיוון אחד בלבד (לעבודה, או ממנה) יהיה זכאי למחצית הסכומים הנ"ל.

עובד הנעדר מעבודתו מסיבה כלשהי אינו זכאי להחזר הוצאות נסיעה בגין תקופת היעדרותו. "

33. צו הרחבה זה חל על כל העובדים ותמעבידים בישראל (למעט עובדים במפעלים מוגנים), ומשכך, חל גם על היחסים שבין המשיבה לבינו.

34. כאמור לעיל, אני הייתי מגיע אל מקום העבודה ונוסע ממנו באופן עצמאי ושלא באמצעות כלי רכב של המשיבה או על חשבונה. משכך, אין סיבה נראית לעיני המצדיקה את התנהלותה של המשיבה, אשר בתרה לשלם לי רק עבור פחות ממחצית עלות נסיעתי לעבודה.

35. בהתאם לכך, אני טוען כי המשיבה הפרה את זכויותי משלא שילמה עבור הוצאות נסיעתי כמתחייב בסעיף 4 לצו ההרחבה, וכי עליה לשלם לי את הסכומים שמנועה ממני שלא כדין.

36. מאחר ודמי נסיעה נמנים על זכויות נלוות שיש לשלמן מדי חודש בהחזר תשלומים, קיימת לי הזכאות לפדיון גם לאחר ניתוק יחסי העבודה (ראו לעניין זה דמ (תי"א) 9238/06 פרייה דוד נ' ער"ד בעז האס, 19.9.07).

37. תביעתי כנגד המשיבה הינה בעילה אשר לבית הדין האזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), משמדובר בתביעה שעילתה ביחסי עובד מעביד ותובותיו של המעביד כלפי עובדו.

1. הנימוקים לאישור התובענה כתובענה ייצוגית

38. אני אטען כי יש מקום לאשר את התובענה כייצוגית בהתאם לסעיף 3(א) רישא לחוק תובענות ייצוגיות, הקובע כדלקמן:

"לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית;"

39. ס"ק 10(1) לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"(1) תביעה בעילה אשר לבית דין אזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), (א) או (3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ובלבד שלא נדרש במסגרתה סעד של פיצויי הלנת קצבה, פיצויי הלנת שכר או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי הוראות סעיפים 16, 17 ו-10 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958."

40. סעיף 4(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם - בשם אותה קבוצה;"

41. סעיף 4(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) - די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק".

42. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות תענין;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

1.1 התובענה עוסקת בשאלות מהותיות, שסביר שתוכרענה לטובת הקבוצה

43. השאלה העיקרית תעומדת לדיון בהליך זה, הינה האם המשיבה הפרה את הוראות צו ההרחבה, תוך

שהיא אינה משיבה לי ולחברי הקבוצה סכומים להם או זכאים, והאם בשל כך על המשיבה להשיב לי ולחברי הקבוצה את הסכומים שהוצאונו על מנת להגיע אל וממקום העבודה אצל המשיבה.

44. ההכרעה בשאלות אלה היא משותפת לכלל חברי הקבוצה המיוצגת בתביעה זו.

45. סיכויי הצלחת התובענה גבוהים ביותר, שכן היא נסמכת על תוראות חוק מפורשות, על מסמכים מקוריים אשר מהווים הודאת בעל דין ועל עקרונות יסוד מדיני החוזים, מדיני העבודה ומדיני עשיית עושר ולא במשפט, אשר לפיהם חלה על המשיבה חובה להתזיר לעובדיה את ההוצאות אשר הוציאו על מנת להגיע לעבודתם.

2.ז הגשת תובענה ייצוגית, עדיפה על הגשת תביעות אישיות, מוצדקת והוגנת להכרעה במחלוקת

46. במידה ולא יתאפשר בירור התובענה בדרך של תובענה ייצוגית, עשוי הדבר להביא להגשת מספר רב של תביעות נפרדות, מצד העובדים.

47. ריבוי תביעות, יכביד על מערכת בתי המשפט שלא לצורך, ויאלץ את המשיבה לנהל מספר רב של התדיינות בערכאות שונות ברחבי הארץ. הדבר יביא לבזבוז מיותר של משאבים, זמן וממון, הן מצד המשיבה, הן מצד מערכת בתי המשפט, והן מצד העובדים, ועלול להביא לתוצאות סותרות.

48. בנוסף, קיים חשש כי חלק גדול מחברי הקבוצה כלל אינם מודעים לזכויותיהם או שהינם חסרים את האמצעים הדרושים לשם ניהול הליך משפטי ולפיכך, בהיעדר תובענה ייצוגית, הם לא יזכו בקבלת הסעדים המבוקשים, ועולם כמנהגו ימשיך לנהוג.

49. יתרה מכך, העובדה שלכל חבר קבוצה נגרם נזק כלכלי נמוך, יחסית, מקטין את הכדאיות לחברי הקבוצה לתבוע באופן אינדיבידואלי ועל כן רק תביעת הנזק המצרפי לקבוצה כולה תהווה תמריץ ראוי לניהול הליך משפטי.

3.ז קיים יסוד סביר להניח כי המבקשים מייצגים בדרך הולמת את עניינם של הנמנים על הקבוצה

50. אני נמנה על נפגעי מדיניותה של המשיבה וענייני בתובענה זו זהה לעניינם של כל שאר חברי הקבוצה.

51. אני הוא זה אשר נקט יוזמה והגיש תביעה בשם כלל העובדים בשכר אצל המשיבה, אשר נפגעו עקב אי החזר הוצאות נסיעתם.

52. באי כוחי הינם עו"ד המנוסים והמתמחים בניהול של תובענות ייצוגיות.

53. בהתאם לכך, קיים יסוד סביר להניח כי המבקש ייצג בדרך הולמת את עניינם של הנמנים על הקבוצה.

4.ז תובענה הוגשה בתום לב

54. אני עבדתי משך למעלה משלוש שנים אצל המשיבה ורצוני בקבלת החזר הוצאות הנסיעה אשר מגיעים לי מכוח החוק. הידיעה כי המשיבה התעשרה שלא כדין על חשבוני ועל חשבון יתר העובדים בסניפיה, משלא השיבה לנו את מלוא הוצאותינו אשר הוצאנו על מנת להגיע לעבודה, היא אשר הובילה אותי להגיש תביעה זו.

55. אני מעוניין לגרום לתועלת לכלל העובדים הנמנים על חברי הקבוצה, אשר אינם מודעים לזכויותיהם, ואינם יכולים לעמוד על מימושן. בתוך כך, אני מבקש לחייב את המשיבה לשלם לאלתר את הוצאותיי ואת הוצאות כלל העובדים אשר לא שולמו לנו לאורך כל תקופת עבודתנו אצל המשיבה.

5.2. גודלה של הקבוצה מצדיק הגשת תובענה ייצוגית

56. התובענה מוגשת בשם של כ- 320 עובדים המועסקים ב- 16 סניפי הרשת המופעלים על ידי המשיבה, אשר להם אינטרס משותף וישייר בבירור התובענה בדרך של תובענת ייצוגית, ואשר זהותם אינה ידועה לי. באם לא יתאפשר בירור התובענה בדרך זו, תמנע מרובם המכריע, האפשרות לקבל סעד כלשהו בגין המעשים נשוא התובענה, שכן חלק גדול מהם כלל אינו מודע לזכויותיו, וחסר את האמצעים והכישורים המתאימים לניהול הליך משפטי שיביא למימושו.

57. יתירה מזו, כאמור לעיל, מאתר ולגבי כל עובד מזוהר בסכום קטן יחסית, לא תהיה הצדקה כלכלית לניהול הליך ארוך ויקר לכל אחד מן העובדים מול המשיבה בעניין זה. על כן, באם לא תאושר התביעה כיייצוגית, קיים חשש כי חלק ניכר מחברי הקבוצה, אם לא כולם, לא יוכל לעמוד על זכויותיהם והמשיבה תצא נשכרת מכך, שלא כדין, ואף תמשיך במדיניותה זו.

הנני מצהיר כי שמי הוא רייכמן מורן, החתימה להלן תתימתי היא וכל האמור בתצהירי זה - אמת.

רייכמן מורן

אישור

אני מאשרת כי ביום 17.1.08 הופיע בפני, עינת שלו, עו"ד, מרחוב ויצמן 2, תל אביב, מר רייכמן מורן, אשר הציג את עצמו בפני באמצעות ת.ג. מספר 040288748, ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות תצהירו דלעיל וחתם עליו בלחי.

עינת שלו, עו"ד